

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Модель Північноатлантичної ради «АФГАНСЬКА ДИЛЕМА: ПЕРСПЕКТИВИ МІСІЇ ISAF»

Автори:

Валерій Кравченко, директор ДМГО «Центр міжнародної безпеки»

Андрій Каракуц, перший заступник директора ДМГО «Центр міжнародної безпеки»

Микола Замікула, заступник директора ДМГО «Центр міжнародної безпеки»

Гра розроблялась восени 2010 р.

Проведена в рамках Осінньої Академії НАТО «Нова Стратегічна концепція Північноатлантичного Альянсу: перспективи для держав Центральної та Східної Європи» (м. Донецьк, 2010 р.)

МЕТОДОЛОГІЯ

Рольова гра у вигляді моделювання – форма інтерактивного навчання, яка шляхом занурення групи учасників в процес прийняття рішень з визначеної проблеми дозволяє закріпити теоретичні знання і прищепити практичні навички з аналізу політики, переговорів тощо.

Залежно від актуальних на момент симуляції проблем, тема гри може коригуватися, а склад учасників – змінюватися. У разі, якщо симуляція/моделювання проводиться як частина більш тривалого заходу, учасники можуть отримати ролі завчасно, і самостійно підготувати свої позиції по темі гри.

Грає є симуляцією засідання Північноатлантичної ради в рамках запропонованого сценарію.

Північноатлантична рада (англ. North Atlantic Council, NAC) – основний орган прийняття політичних рішень Організації Північноатлантичного договору (НАТО), що складається з постійних представників від країн-членів.

Північноатлантична рада виконує важливі представницькі функції, приймає декларації і комюніке, в яких пояснюється політика і рішення Альянсу громадськості, а також країнам, які не є членами НАТО. Рада також здійснює керівництво процесом військового планування (затверджує політичний керівний документ Political Guidance для реалізації стратегічної концепції оборони та забезпечення безпеки членів організації НАТО).

Загальний час: 3 години (плюс час на перерви).

Кількість учасників: від 25 до 35 осіб.

Етапи гри:

1. Роздача ролей, пояснення контексту і формату гри – 20 хвилин
2. Початок гри – екстрена прес-конференція за участю Генерального секретаря НАТО (функцію виконує модератор гри) – 10 хвилин
3. Неформальні переговори – 20 хвилин
4. Перше засідання Північноатлантичної ради (оголошення позицій) – 40 хвилин
5. Засідання робочих груп (вироблення проекту рішення) – 30 хвилин
6. Друге засідання Північноатлантичної ради (прийняття рішення) – 40 хвилин
7. Підбиття підсумків – 20 хвилин

СЦЕНАРІЙ ГРИ

На Лісабонському саміті НАТО 19-20 листопада 2010 р. було прийнято рішення, що до 2014 р. Альянс повністю передасть управління Афганістаном уряду цієї країни і, таким чином, завершить свою місію, розпочату вісім років тому.

Як і в разі війни антитерористичної коаліції з Іраком, місія НАТО в Афганістані – це історія помилок на вищому політичному рівні. Після успішного повалення режиму талібів в 2001-2002 рр. США, які очолювали Міжнародну коаліцію, передали Афганістан під контроль сил НАТО. Спроба Альянсу швидко створити дієздатну афганську армію провалилася, і вже наприкінці 2000-х рр. союзники зіткнулися зі зростаючим опором талібів, що призвело до ще більшого хаосу в південних і східних провінціях держави.

При плануванні операції проти ісламістів не був врахований фактор Пакистану – в сусідній державі таліби отримали можливість поповнювати свої запаси і планувати нові атаки проти військ міжнародної коаліції. Не була вирішена найглибша афганська проблема – вирощування на продаж опіумного маку, сировини для виробництва героїну. Спроби переконати селян, що вирощувати зерно вигідніше, повністю провалилися – адже вирощування опіуму виявилось в кілька разів рентабельнішим.

За оцінками експертів, демократія в Афганістані не прогресує – це показали вибори 2010 року. Для успішного розвитку афганського суспільства необхідне функціонування незалежної судової системи, проте вона загрузла в корупції та неефективності.

Успіх місії НАТО буде залежати від здатності створити Афганську національну армію (АНА), яка зможе взяти під свій контроль всю територію країни і поширити владу Кабула на бунтівні південні і східні провінції. Військове

керівництво Пакистану, коментуючи результати Лісабонського саміту НАТО, який визначив 2014 рік як останній для місії Альянсу, висловило своє скептичне ставлення до цієї дати і здатності АНА перемогти талібів. Навколо Афганістану розгорається регіональне суперництво, в яке залучені як Пакистан, так і Індія, Іран, а останнім часом і Китай. Всі ці гравці хочуть мати лояльний уряд в Кабулі, і останнім часом лідеру Афганістану Х. Карзаю все важче формувати свою політику, беручи до уваги суперництво Пакистану і Індії, Ірану і США, США і Китаю.

Президент США Б. Обама в 2009 р. вже визначав дату початку виведення військ у 2011 році. Перенесення дати виведення військ на 2014 рік може означати, що початкові плани союзників не виправдалися. В той же час визначення точної дати виведення військ грає на руку Талібану, який може зіграти в стратегію «очікування».

Занадто поспішне виведення міжнародного контингенту може закінчитися непередбачуваними наслідками для безпеки регіону Центральної Азії. Воно може привести до тих самих результатів, які мало виведення радянських військ з Афганістану в 1989 році. Незрозумілим залишається, скільки країн НАТО і далі погодяться вести боєві дії в Афганістані, враховуючи непопулярність цієї місії, і чи можуть надзвичайні події вплинути на них?

Принцип прийняття рішення в НАТО

З 1949 р – з моменту створення Північноатлантичного альянсу, існує єдиний принцип прийняття рішень в НАТО – **консенсус**. Цей принцип залишається незмінним і застосовується у всіх структурах Альянсу. Рішення, яке приймається на основі консенсусу, має на увазі підкреслити, що в його основі лежить загальна згода з ним всіх учасників переговорів – тобто, воно схвалене кожною країною-членом НАТО. Таким чином, коли оголошується про «рішення НАТО», це означає, що в ньому виражена колективна воля всіх суверенних держав, що входять до складу євроатлантичної системи колективної безпеки.

На практиці, прийняття рішень на основі консенсусу означає, що голосування в НАТО не відбувається. Консультації проводяться до тих пір, поки не виробляється прийнятне для всіх учасників рішення. Час від часу, країни-члени розходяться в думках з того чи іншого питання або, навпаки, дотримуються єдиної думки. В цілому, переговори проходять в стислі терміни, оскільки члени організації регулярно консультуються один з одним, і тому їм часто заздалегідь відомі і зрозумілі позиції один одного. Сприяння процесу консультацій - одне з ключових завдань Генерального секретаря НАТО.

Ключові питання для обговорення

1. Місія в Афганістані – успіх або провал? Беручи до уваги її досвід, чи варто проводити інші місії поза територією євроатлантичної зони безпеки?
2. Закінчення місії НАТО в Афганістані в 2014 р. - неминучість або неможливість?
3. Альянс – глобальна організація, або він повинен зосередитися тільки на виконанні ст. 5 Вашингтонського договору – захисті країн-членів організації від нападу ззовні?

ДОКУМЕНТИ ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

**СТРАТЕГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ
оборони та безпеки членів
Організації Північноатлантичного договору,
прийнята главами держав та урядів у Лісабоні
19 листопада 2010 року
(уривки)**

ст. 20. Кризи і конфлікти за межами кордонів НАТО можуть створити пряму загрозу безпеці території і населенню Альянсу. НАТО буде займатися тим, коли це можливо та у разі необхідності, щоб запобігти кризам, врегульовувати кризи, стабілізувати постконфліктні ситуації, а також надати допомогу у відбудові.

ст. 21. Досвід операцій НАТО, зокрема в Афганістані та на західних Балканах, доводить, що всеосяжний політичний, громадянський і військовий підходи необхідні для ефективного врегулювання криз. Альянс буде активно співпрацювати з іншими міжнародними організаціями до, під час і після криз, щоб заохочувати всеохоплюючий спільний аналіз, планування і проведення заходів на місцях, з метою забезпечення максимальної узгодженості та ефективності спільних міжнародних зусиль.

ст. 22. Кращий спосіб врегулювання конфліктів є їх завчасне попередження від виникнення. НАТО буде здійснювати постійний моніторинг і аналіз міжнародної обстановки для протистояння кризам і, за необхідності, вживати активних заходів для запобігання перетворення їх у великі конфлікти.

ст. 23. Якщо політика запобігання конфлікту не досягне успіху, НАТО буде готова і спроможна владнати його. НАТО має унікальний потенціал і можливості для врегулювання конфліктів, зокрема безпрецедентну можливість розгортання і застосування потужного угруповання збройних сил. Операції, що вже проводились під керівництвом НАТО, продемонстрували, який незамінний внесок Альянс може зробити в міжнародні зусилля з врегулювання конфліктів.

ВСТУПНЕ СЛОВО ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ НАТО (МОДЕРАТОРА)**Зразок**

Шановні пані та панове! Півгодини тому, якраз перед початком нашого саміту, на якому ми зібралися обговорити подальшу долю операції НАТО в Афганістані, стало відомо, що на Кабул була здійснена атака з боку сил Талібану. На щастя, атака була відбита нашими військами, але основні сили противника відійшли в Хайберський прохід, через який вони легко можуть потрапити в Пакистан. У разі, якщо ми не зупинимо їх відхід, отримавши можливість поповнити свої ряди та переозброїтись, сили Талібів найближчим часом можуть повернутися, і тоді відстояти Кабул буде набагато проблематичніше. Проблема посилюється тим, що нападники були переодягнені в мирних жителів, і, зрозумівши, що військова операція не вдалася, швидко поширили відео, яке презентує хибну картину, нібито цивільне населення страждає від обстрілу сил НАТО. Ця інформаційна операція може мати згубні наслідки, оскільки підриває ту хитку довіру, яку нам вдалося на даний момент побудувати по відношенню до НАТО і уряду в Кабулі з боку місцевого населення. Тому, нам потрібно буде вжити заходів як військового, так і інформаційного плану, і зробити це потрібно надзвичайно оперативно! Вважаю, що Альянсу сьогодні – як ніколи – потрібна єдність, і прошу Вас по-новому подивитися на власні позиції по відношенню до операції в Афганістані і прийти до консенсусу з приводу наших відповідних тактичних дій і стратегії в цьому регіоні.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КРАЇНИ ТА ЇХ ПОЛІТИЧНУ ПОЗИЦІЮ

КОРОЛІВСТВО БЕЛЬГІЯ (KONINKRIJK BELGIË)

Офіційна мова: нідерландська, французька, німецька
Столиця: Брюссель
Форма правління: конституційна монархія
Голова держави: король Альберт II
Прем'єр-міністр: Ів Лєтерм
Територія: 30 528 км²
Населення: 10 827 519 (354.7 осіб/км²)
ВВП: 383,057 млрд \$
Валюта: євро
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Бельгія є однією з країн-засновниць ЄС та НАТО. У Брюсселі знаходяться штаб-квартири обох організацій. Він по праву може вважатися бюрократичною столицею Європи. Складний політичний устрій Бельгії, постійні заклики політиків до поділу країни на фламандську Північ і

валлонський Південь, служать своєрідною моделлю для вирішення суперечок в Європейському Союзі. Недарма колишній прем'єр Бельгії ван Ромпей, що славиться вмінням знайти компроміс навіть в найбільш патовій ситуації, був обраний в листопаді 2009 р. Президентом ЄС.

Зовнішня політика цієї країни обумовлена її відносно невеликим розміром і залежністю від зовнішньої торгівлі. Пріоритетним є поглиблення європейської інтеграції та зміцнення трансатлантичних зв'язків з США. Бельгія тісно координує свою політику з Нідерландами та Люксембургом, і найчастіше ці три країни (скор. Бенілюкс) займають спільну позицію.

Афганістан - місія ISAF

Станом на 15 листопада 2010 р. Афганістані перебуває 491 бельгійський військовослужбовець. Основна частина контингенту займається захистом Кабульського міжнародного аеропорту; близько 100 бельгійців служить під німецьким командуванням в провінції Кундуз, на півночі країни. На півдні

Афганістану базуються літаки F-16 бельгійських ВПС, які беруть участь в патрулюванні повітряного простору та наданні підтримки наземним військам коаліції.

На даний момент, Бельгія втратила лише одного солдата в Афганістані, і при цьому – не в результаті бойових дій; в серпні 2009 р. ще один бельгієць був поранений в результаті вибуху терориста-смертника. У Бельгії, практично, немає ніяких інтересів в Афганістані. Розміщення військового контингенту пояснюється необхідністю боротьби з міжнародним тероризмом і наркотрафіком. Участь в операції також є проявом трансатлантичної солідарності з США.

Позиція з питання

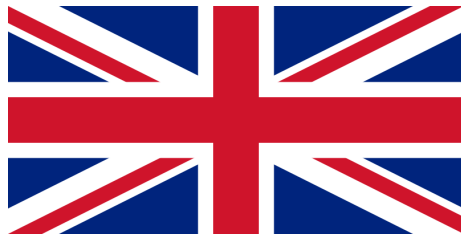
Незважаючи на свою репутацію мирної країни, Бельгія на державному рівні послідовно продовжує підтримувати зусилля Альянсу в Афганістані. Міністр оборони цієї держави Пітер де Крем в 2009 р. підтвердив, що бельгійський контингент не покине Центральну Азію мінімум до кінця 2010 р. Навесні цього року уряд прийняв рішення продовжити термін присутності бельгійських військ в Афганістані як мінімум до кінця 2011 р.

Така позиція держави викликала хвилювання в суспільстві. Багато представників громадського сектору неодноразово заявляли про необхідність припинити участь в операції, яка, на їхню думку, не тільки не сприяє відродженню Афганістану, але швидше погіршує ситуацію в країні. З огляду на низькі втрати бельгійців в операції, варто відзначити, що основним приводом для антивоєнних виступів називається турбота про долю афганського народу, інтереси якого в даний момент, на думку протестувальників, не беруться до уваги командуванням Альянсу.

Ви представник невеликої держави, проте можете зіграти роль посередника в суперечці, чим завжди славилися бельгійські дипломати. Під час дискусій можете координувати свою позицію з позицією Нідерландів і Люксембургу.

СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ІРЛАНДІЇ (THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND)

Офіційна мова: англійська
Столиця: Лондон
Форма правління: конституційна монархія
Голова держави: королева Єлизавета II
Прем'єр-міністр: Девід Камерон
Територія: 243 610 км²
Населення: 62 041 708 (254.7 осіб/км²)
ВВП: 2,139 трлн. \$
Валюта: фунт стерлінгів
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Великобританія в даний момент є лише тіною тієї колоніальної імперії, яка вселяла жах у ворогів ще сто років тому. Крах колоніальної системи і економічні кризи підірвали могутність Володарки морів, яка, залишаючись все ж таки сильним гравцем, вже не

претендує на роль лідера-гегемона.

Залишаючись поряд з США одним із засновників євроатлантичної системи колективної безпеки, Великобританія не змогла витримати темпи «холодної війни», перетворившись з рівноправного партнера Вашингтона в його першого за значенням союзника, який все ж таки знаходиться на сходинку нижче в ієрархії.

Виконуючи роль основного провідника американської політики для європейських континентальних союзників, вона опинилась в свого роду ізоляції, тому що сприймалася західноєвропейськими державами в якості американського «троянського коня» (саме така позиція Франції затримала інтеграцію Великобританії в ЄЕС). Після закінчення «холодної війни» позиція Лондона залишається проамериканською. Великобританія є основним союзником Вашингтона у Війні проти тероризму. Держава продовжує підтримувати імідж могутньої сили, здатної захистити свої інтереси, спираючись на спадщину та традиції.

Афганістан - місія ISAF

Великобританія - одна з небагатьох країн НАТО, яка має досвід ведення бойових дій в Афганістані (хоча йому і налічується близько ста років). Вона має в своєму розпорядженні другий за чисельністю контингент в цій державі, який, станом на листопад 2010 р., налічує 9500 військовослужбовців,

розквартированих в провінції Гільменд, на півдні країни. Контингент підтримується різного роду технікою, в тому числі вертольотами та реактивними літаками.

Спочатку в завдання британських військ входило лише сприяння відновленню Афганістану і тренування солдатів афганської армії. Однак починаючи з 2006 року, коли бойовики активізували свої дії на півдні, військовослужбовці з Великобританії фактично беруть участь у війні з Талібаном. Крім американців, саме британці ведуть в Центральній Азії справжню війну. Беручи до уваги як загальну чисельність контингенту, так і його місце дислокації в одному з найбільш небезпечних районів Афганістану, не дивно, що британська армія зазнала значних втрат у цій операції. На середину листопада 2010 року в Афганістані загинуло 345 британських військовослужбовців, при цьому значна динаміка зростання втрат за останні роки викликає серйозні побоювання.

Позиція з питання

Зі зміною уряду в Великобританії позиція Лондона щодо участі в операціях в Центральній Азії зазнала суттєвих змін. Ще в 2009 р. британці мали намір направити додатковий контингент до Афганістану, а вже через рік новий прем'єр-міністр заявив про необхідність виведення військ. Не підтримуючи ідеї ліберального інтервенціоналізму Т. Блера, Кемерон неодноразово заявляв, що відродження Афганістану має бути справою самих афганців, і що іноземне втручання не може зміцнити державний розвиток цієї країни. Врешті-решт він визначив кінцеву дату виведення британського контингенту в 2015 р., відкинувши при цьому запропоновані раніше плани посилення присутності Британії в регіоні. Під час обговорення питання про припинення операції необхідно пам'ятати про цей термін, проте в той же час не варто забувати, що традиційно британська позиція у вирішенні питань зовнішньої політики в сфері оборони є проамериканською. Балансуйте між захистом власної позиції і вірністю союзницьким трансатлантичним зобов'язанням.

ІТАЛІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА (REPUBBLICA ITALIANA)

Офіційна мова: італійська
Столиця: Рим
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Джорджо Наполітано
Прем'єр-міністр: Сільвіо Берлусконі
Територія: 301 338 км²
Населення: 60 418 711 (200.5 осіб/км²)
ВВП: 1,740 трлн. \$
Валюта: євро
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Італія є одним з європейських лідерів, який, спираючись на багату історичну спадщину, прагне зайняти домінуючі позиції в континентальній політиці. Своєчасно перекинувшись під час Другої світової війни на бік антигітлерівської коаліції, ця

держава закінчила війну в таборі країн-переможців, і розглядалась західними демократіями як рівноправний партнер. Саме через це Італія стала одним із засновників НАТО (в 1949 р.), стояла біля витоків ЄС.

Італія, володіючи потужними флотом (в складі якого знаходиться 2 авіаносці) і армією, претендує на звання регіонального лідера в Середземномор'ї. Цей напрямок зовнішньої політики є пріоритетним для італійських дипломатів, внаслідок чого особливе місце займає підтримка нормальних відносин з арабським світом. У той же час Італія, на відміну від Франції та Німеччини, не вступає у відкритий конфлікт з США за загальноєвропейське лідерство.

Характерною рисою розвитку Італії протягом останніх п'ятдесяти років є внутрішньополітична нестабільність. У країні вже були спроба державних переворотів, як лівого, так і правого спрямування. Багато урядів були змушені піти у відставку внаслідок звинувачень у зловживаннях владою та корупції. «Ера Берлусконі», що прийшла на початку 1990-х років, частково стабілізувала ситуацію. Однак історично сформований італійський менталітет, поряд з досить ексцентричною позицією прем'єр-міністра, не дають порядку закріпитися в країні остаточно.

Афганістан - місія ISAF

Станом на 15 листопада 2010 року в Афганістані перебуває 3688 італійських військовослужбовців. Також в Афганістані знаходяться італійські вертольоти і

літаки, що забезпечують транспортні та розвідувальні потреби контингенту. Італія очолює Командування ISAF «Захід», а також Групу з відновлення провінції Герат. Слід зазначити, що, відповідно до парламентського мандату, італійським солдатам заборонено брати участь в бойових операціях проти бойовиків Талібану. У той же час італійські спецпідрозділи, разом з іспанськими колегами, взяли участь в операції британських військ на півдні Афганістану, завдавши талібам відчутних втрат.

За весь час участі в операції в Афганістані італійська армія втратила вбитими 33 військовослужбовці. Слід зазначити, що неодноразово значні втрати контингенту випадали на один день – наприклад, такими "чорними днями" для італійської армії стали 17 вересня 2009 року та 9 жовтня 2010 року, коли було вбито 6 і 4 солдати відповідно.

Позиція з питання

Беручи до уваги досить важкі, як для країни, прямо не зацікавленої в продовженні операції, втрати, італійський уряд прагне якнайшвидше передати контроль над своєю зоною відповідальності місцевим афганським силам і вивести свій контингент з Центральної Азії.

Міністр оборони Ла Русса заявив, що це може бути зроблено вже до кінця 2011 р., хоча при цьому допустив можливість затягування процесу на пару років. З іншого боку він підкреслив, що до ухвалення остаточного рішення Італія продовжуватиме виконання союзницьких зобов'язань в повному обсязі, включаючи навіть деяке збільшення контингенту до кінця 2010 р. Загалом участь в місії ISAF розглядається італійським військовим керівництвом в якості можливості довести свою боєздатність. Незважаючи на своє бажання піти з Афганістану, Італія не збирається вирішувати це питання в односторонньому порядку і вважає, що майбутні операції повинні бути визначено консенсусним рішенням.

ЛИТОВСЬКА РЕСПУБЛІКА (LIETUVOS RESPUBLIKA)

Офіційна мова: литовська
Столиця: Вільнюс
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Даля Грибаускайте
Прем'єр-міністр: Андрюс Кубілюс
Територія: 65 200 км²
Населення: 3 281 000 (50.3 осіб/км²)
ВВП: 55,162 млрд. \$
Валюта: лит
НАТО: член з 2004 р.

Положення на міжнародній арені

Литва – невелика європейська держава з багатою середньовічною історією, яка протягом останніх століть перебувала під прямим контролем сильного східного сусіда – спочатку Російської імперії, а потім, після короткого періоду відновлення

незалежності в 1920-1930-і рр., в складі СРСР. Сам факт такого підпорядкування, а також події, що призвели до входження Литви до складу Союзу (що оцінюються зараз не інакше як окупація), призвели до того, що основною метою своєї сучасної зовнішньої політики литовці бачать забезпечення гарантій їх територіального суверенітету та цілісності від можливих нових посягань зі Сходу. Така позиція визначає досить прохолодний характер відносин з Росією, і в той же час формує прагнення приєднатися до демократичної сім'ї європейських народів. На сьогоднішній день ця мета фактично досягнута. З 2004 р. Литва, незважаючи на досить складні умови економічного розвитку, є членом Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору. Як і більшість нових членів НАТО, вона займає проамериканську позицію по більшості питань, що, в свою чергу, веде до певної конфронтації з провідними західноєвропейськими країнами, які претендують на лідерство в Альянсі. Основними партнерами Литви на міжнародній арені залишаються сусіди по регіону – Латвія, Естонія і Польща, а також держави Скандинавії.

Афганістан - місія ISAF

Литву можна віднести до тих небагатьох країн, військовослужбовці яких мають досвід ведення бойових дій в Афганістані. У випадку з литовською

армією цей досвід був отриманий за рахунок служби вихідців з Прибалтики в радянській армії під час кампанії 1979-1989 рр.

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває 219 литовських

військовослужбовців. 3 червня 2005 р. представники литовських

збройних сил очолюють Групу з відновлення провінції Гор, в якій також проходять службу фахівці з США, Данії та Ісландії. Також литовський спецпідрозділ бере участь в операціях британського контингенту на півдні країни. За весь час участі в місії литовська армія втратила 1 людину.

Географічно, Афганістан знаходиться поза зоною інтересів Литовської Республіки, яка переживає в даний момент економічну кризу. В той же час участь в операції, та ще й у форматі керівництва Групою з відновлення провінції, розглядається як політичною, так і військовою елітами країни як питання престижу. Саме активна участь в місії ISAF на даний момент є основним пріоритетом співпраці Литви в форматі НАТО.

Позиція з питання

Незначні втрати та досить успішні дії по налагодженню відносин з місцевим населенням в провінції Гор визначають відсутність сильної громадянської опозиції військової кампанії всередині країни. Розглядаючи питання доцільності присутності литовських військ в Афганістані, Вам слід перш за все оцінити економічні наслідки прийняття рішення і визначитися, чи варті політичні дивіденди фінансових коштів, які в умовах кризи можна було б використовувати в більш важливих сферах. Як представник невеликої держави, яку багато хто не сприймає всерйоз, Вам рекомендується постаратися зайняти гнучку позицію. Необхідно дотримуватися такої моделі поведінки, яка найбільш сприятливо відобразить захист національних інтересів, і в той же час – продемонструє підтримку союзникам по організації. Традиційно литовські представники орієнтуються на американських дипломатів та їх бачення ситуації – так що при ухваленні рішення варто приділити більше уваги позиції заокеанських партнерів.

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ (UNITED STATES OF AMERICA)

Офіційна мова: англійська (де-факто)
Столиця: Вашингтон
Форма правління: президентська республіка
Президент: Барак Хусейн Обама II
Віце-президент: Джозеф Робінетт Байден-молодший
Територія: 9 826 675 км²
Населення: 310 743 000 (32 осіб/км²)
ВВП: 14,256 трлн \$
Валюта: долар США
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Сполучені Штати Америки є безсумнівним гегемоном і лідером сучасного світу, найбільш могутньою країною як в політичному, так і у військовому відношенні. Граючи домінуючу роль в таборі демократичних держав під час «холодної війни», будучи одним з ініціаторів створення євроатлантичної системи колективної безпеки

(1949 р.), вони насолоджувалися на початку 1990-х рр. перемогою над СРСР і крахом біполярного світу, що, в свою чергу, зробило їх основним державним актором міжнародних відносин.

Однак не варто думати, що лідерство США на світовій арені не заперечується. Події 11 вересня 2001 р. показали, що в новому тисячолітті загроза міжнародного тероризму стає небезпечнішою за традиційні військові конфлікти. Розгортання Вашингтоном після цього Війни проти тероризму, участь в кампаніях в Афганістані та Іраку (повалення режимів талібів і С.Хусейна) вимагали значних ресурсних витрат, і в той же час похитнули становище Сполучених Штатів серед країн-союзників. В даний час провідні країни Західної Європи формують досить потужну опозицію американській зовнішній політиці. Також загроза гегемонії США походить від Росії (яка відроджується з постбіполярної кризи) та Китаю (який продовжує бурхливо розвиватися). Відносини з ісламським світом в більшості випадків носять натягнуто ворожий характер.

Афганістан - місія ISAF

Саме військова кампанія США 2001 року, спрямована на повалення режиму талібів, поставила Афганістан в ті умови, в яких він знаходиться зараз. З одного боку, вона дала йому можливості для демократичного розвитку, з

іншого – викликала ескалацію внутрішнього конфлікту. Саме американська армія має в своєму розпорядженні найбільш численний контингент в Афганістані. Станом на листопад 2010 р. в країні перебувало близько 90 000 американських військовослужбовців. З них більше половини входили до складу контингенту ISAF; інші підрозділи беруть участь в операціях, спрямованих проти Аль-Каїди. Як і обіцяла Адміністрація Президента Б. Обами, кількість військ в Центральній Азії збільшується за рахунок виведення солдатів з Іраку. Таким чином, саме Афганістан стає основним полем бою у Війні проти тероризму. Відповідно до розмірів контингенту великі і людські втрати США у війні – з 2001 р. в Афганістані загинули 1398 американських військовослужбовців.

Позиція з питання

Президент Обама неодноразово заявляв, що саме операція в Афганістані є основним фронтом у війні з міжнародним тероризмом. Збільшення американського контингенту в країні протягом останніх років покликане показати рішучість нової Адміністрації довести до кінця розпочате протистояння з Талібаном і Аль-Каїдою. На думку американської влади, така

політика повинна прискорити виконання американським контингентом своїх завдань – в результаті вже в липні 2011 р. планується почати виведення військ з Афганістану та передачу всієї відповідальності за ведення бойових операцій місцевій армії.

Обама намагається представити цей процес у вигляді запланованого та обґрунтованого явища – на його думку, американські війська не відступатимуть з Центральної Азії, але покинуть її, виконавши поставлене завдання. У цьому полягає відмінність позиції США від думки європейських союзників, більшість з яких прагне залишити Афганістан під прямим тиском громадськості, усвідомлюючи неможливість досягнення перемоги. Американський представник повинен довести необґрунтованість таких побоювань, переконати партнерів продовжити виконання союзницького боргу, апелюючи до того, що досягнення цілей операції не просто можливе, але й буде здійснене найближчим часом.

ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА (TÜRKİYE CUMHURİYETİ)

Офіційна мова: турецька
Столиця: Анкара
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Абдулла Гюль
Прем'єр-міністр: Реджеп Таїп Ердоган
Територія: 783 562 км²
Населення: 72 561 312 (92.6 осіб/км²)
ВВП: 956,5 млрд \$
Валюта: турецька ліра
НАТО: член з 1952 р.

Положення на міжнародній арені

Туреччина – яскравий регіональний лідер. Амбіції держави дозволяють вести переговори з ЄС про асоційоване членство. У той же час, ця країна позиціонує себе як помірну ісламську державу, у якій є свої власні шляхи і покликання. Свого часу, вступ Туреччини в НАТО

викликав величезний резонанс на Заході. Однак такий крок був геостратегічно виправданий в умовах «холодної війни».

Внаслідок активних реформ і «економічного дива» в 1980-х рр. Туреччина перетворилася на процвітаючу демократичну країну. Однак залишився ряд проблем: у відносинах з ЄС це кіпрська проблема і питання визнання геноциду вірмен. Також важливий дестабілізуючий фактор всередині держави – боротьба Курдської Робітничої партії за незалежність Курдистану, супроводжувана численними терактами; протистояння армії, що традиційно виступає за продовження світського шляху розвитку, з цивільними політиками, частина з яких дотримується ісламістських поглядів.

Афганістан - місія ISAF

Кількість військовослужбовців турецької армії в Афганістані в листопаді 2010 р. досягала 1790 осіб. Туреччина очолює Групи з відновлення провінцій Вардак і Джаузджан; також турецький контингент присутній в Кабулі. Варто відзначити, що турецькі військові розміщені у відносно спокійних регіонах країни, де вони не беруть участь в бойових діях. У той же час Туреччина є одним з найбільш цінних донорів програми розвитку нових збройних сил Афганістану, надаючи як матеріальну, так і академічну підтримку. Більшість афганського народу складають мусульмани, і вони довіряють турецькій армії.

За час перебування в Афганістані турецький контингент втратив всього 2 солдатів загиблими – при цьому в результаті нещасного випадку.

Позиція з питання

Туреччина вкрай зацікавлена в стабільності в Центральній Азії, тому розглядає Афганістан як зону своїх інтересів. З одного боку, турецька влада в 2009 р. відповіла відмовою на пропозицію президента США Б. Обами збільшити розміри контингенту в Афганістані, заявляючи, що держава і так робить значний внесок в союзницьку місію. З іншого боку, в жовтні 2010 р. Туреччина підтвердила готовність продовжувати керівництво Кабульським регіональним командуванням, тимчасово передане їй раніше.

Питання про присутність турецьких військ в Афганістані не викликає масових протестів серед населення країни – незважаючи на спроби радикальних ісламістів побачити в цьому порушення релігійної солідарності з братами-

мусульманами, гуманітарний характер місії турецьких військовослужбовців, які надають підтримку постраждалому в результаті тривалої війни афганському народу, позитивно оцінюються громадянами Туреччини. Проблемним питанням залишається практична вигода участі турецького контингенту в місії ISAF – особливо в умовах загострення міжнародних відносин навколо іранської проблеми. В цілому для Стамбула вигідно розвивати активну співпрацю з Кабулом, навіть поза форматом операції Альянсу, що і повинно визначати позицію турецького представника щодо присутності турецьких військових в Афганістані.

ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА (ČESKÁ REPUBLIKA)

Офіційна мова: чеська
Столиця: Прага
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Вацлав Клаус
Прем'єр-міністр: Петр Нечас
Територія: 78 866 км²
Населення: 10 515 818 (133 осіб/км²)
ВВП: 258,959 млрд. \$
Валюта: чеська крона
НАТО: член з 1999 р.

Положення на міжнародній арені

Чехія – держава в Центральній Європі з давніми традиціями та культурою. Перебуваючи протягом більшої частини своєї історії під владою інших країн, вона змогла зберегти як національну самобутність, так і високий рівень економічного розвитку. У період між двома

світовими війнами саме Чехія, що разом зі Словаччиною утворила державу Чехословаччина, була прикладом успішної побудови демократичного суспільства для інших нових незалежних держав.

Перебуваючи в другій половині XX століття в статусі частини соціалістичного табору, країна продовжувала успішно розвиватися, не залишаючи при цьому спроб реформувати встановлену комуністичну систему мирними методами («Празька весна» 1968 р.). Повернувши собі право вільного вибору шляхів розвитку в результаті безкровної «Оксамитової революції» 1989 року, і в той же час втративши близько половини території в результаті проголошення незалежності Словаччини в 1993 р., Чехія взяла курс на відновлення відносин із Західною Європою та інтеграцію в європейські структури.

Успішність інтеграційних процесів в сфері безпеки і оборони демонструє той факт, що саме Чехія, поряд з Угорщиною і Польщею, була прийнята до складу НАТО вже в 1999 р., в результаті т.зв. «Першої хвилі розширення». З 2004 р. вона є членом ЄС. На міжнародній арені в основному орієнтується на близьких сусідів зі складу постсоціалістичних країн (входить до складу «Вишеградської четвірки»), Німеччину і США. Відносини з РФ також розвиваються у взаємовигідному форматі.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває 468 чеських військовослужбовців. Значна частина з них (192 солдати за підтримки бронетехніки) проходить службу в провінції Логар. У Кабулі розквартирований чеський госпіталь; також в кабульському аеропорту чеські фахівці виконують забезпечуючі функції для налагодження безперервної роботи цього об'єкта.

На півдні Афганістану, в складі британського контингенту, діє підрозділ чеської військової поліції в складі 35 військовослужбовців. Ще 63 солдата проходять службу в провінції Урузган, забезпечуючи безпеку голландських фахівців. За час операції Чехія втратила 3 військових вбитими.

Позиція з питання

Чехія серйозно ставить до виконання союзницького боргу. В той же час питання участі в місії ISAF не є проблемою першочергової важливості для чеських політиків. Останнім часом чеська влада неодноразово заявляла про готовність збільшити чисельність свого контингенту в Афганістані. Вже підтверджено, що нарощування контингенту триватиме протягом 2011 - 2012 рр. Таким чином, Чехія стала одним з тих небагатьох союзників, хто відгукнувся на заклик США допомоги в Афганістані.

Виведення чеських військ з Центральної Азії, таким чином, планується почати не раніше 2012 р. Саме на таких позиціях варто стояти чеському представнику, який об'єктивно має право критикувати інших союзників за відмову надати додаткові сили. Для Чехії підтримка місії НАТО в Афганістані до переможного кінця є відмінною можливістю подолати наслідки минулорічного скандалу, (пов'язаного з нанесенням двома військовослужбовцями чеської армії на каски емблем дивізії СС), який не тільки спричинив за собою серію відставок у військовому керівництві, але й викликав негативну реакцію в пресі – як в самій Чехії, так і за кордоном.

ЕСТОНСЬКА РЕСПУБЛІКА (EESTI VABARIIK)

Офіційна мова: естонська
 Столиця: Таллінн
 Форма правління: парламентська республіка
 Президент: Тоомас Гендрік Ільвес
 Прем'єр-міністр: Андрус Ансіп
 Територія: 45 228 км²
 Населення: 1 340 021 (29 осіб/км²)
 ВВП: 28,580 млрд. \$
 Валюта: естонська крона
 НАТО: член з 2004 р.

Положення на міжнародній арені

Естонія – невелика держава Балтійського регіону, що володіє не дуже великим історичним досвідом державного будівництва, і в той же час – має величезне бажання інтенсифікувати власний незалежний розвиток.

Опинившись після нетривалого

періоду державної незалежності в 1920-1930-х рр. під владою Радянського Союзу, естонський народ не змирився з таким станом справ і протягом наступних 50 років усіма силами боровся за відновлення суверенітету. Ці зусилля не пропали марно. Відновивши незалежність після розпаду СРСР, Естонія декларувала своє прагнення зміцнити своє становище за рахунок активного проведення національноорієнтованої політики та інтенсифікації інтеграційних процесів. Зусилля Таллінна в цій сфері досить швидко були визнані західними партнерами, і вже в 2004 р. Естонія стала членом ЄС та НАТО. Останнє було особливо важливо для естонської влади, яка розглядала Альянс в якості надійного захисту від можливої загрози з боку РФ.

На сьогоднішній день Естонія є однією з найбільш розвинених в технологічному плані європейських демократій – концепція електронного уряду, введена естонською владою, позитивно оцінюється більшістю експертів. У зовнішній політиці Таллінн перебуває в стані перманентного дипломатичного конфлікту з Росією, який час від часу загострюється внаслідок різних чинників (наприклад – через перенесення монумента радянським солдатам або вшанування естонських ветеранів СС). Щоб захиститися від нападок Москви Естонія прагне заручитися підтримкою США, як і більшість постсоціалістичних країн Східної Європи проводячи

проамериканську зовнішню політику. Традиційно Естонія підтримує близькі стосунки з Скандинавськими державами та іншими країнами Балтії.

Афганістан - місія ISAF

Незважаючи на незначний розмір своєї армії, Естонія відповідально ставиться до виконання союзницького боргу в Афганістані. У листопаді 2010 р. тут перебуває 140 естонських солдатів, при цьому більшість з них базуються на півдні країни, в провінції Гільменд, де разом з британськими та датськими силами беруть участь практично у всіх великих наступальних операціях сил коаліції проти талібів. Незважаючи на те, що роль Естонії в операції швидше носить допоміжний характер, сам факт відправки контингенту в найбільш небезпечний регіон Афганістану демонструє готовність Таллінна не тільки користуватися перевагами від членства в НАТО, але і брати на себе певні зобов'язання. Таку позицію не можуть похитнути навіть важкі втрати естонських збройних сил – за час участі в операції вони становили 8 військовослужбовців.

Позиція з питання

Естонія неодноразово продовжувала термін перебування своїх військ в Афганістані, і немає підстав відмовлятися від такої практики. Рішення з цього питання приймається естонським парламентом щороку – держава не бере на себе довгострокових зобов'язань. Досить важкі втрати збройних сил не викликають активної протидії з боку громадян. Розглядаючи питання про припинення операції, естонський представник повинен тверезо оцінювати можливості збройних сил своєї держави продовжувати військові дії в Афганістані. Безумовно, є сенс орієнтуватися на позицію США, і вже відповідно до рішення Вашингтона вибудовувати свою стратегію. Також варто узгодити свою позицію з іншими країнами Балтійського регіону та Скандинавії, в першу чергу – з Литвою, Норвегією та Данією.

КОРОЛІВСТВО НОРВЕГІЯ (KONGERIKET NORGE)

Офіційна мова: норвезька; на місцевому рівні – саамська
Столиця: Осло
Форма правління: конституційна монархія
Голова держави: король Гаральд V
Прем'єр-міністр: Єнс Столтенберг
Територія: 383 252 км²
Населення: 4 913 800 (12.5 осіб/км²)
ВВП: 259,054 млрд. \$
Валюта: норвезька крона
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Норвегія – держава Північної Європи, розташована на Скандинавському півострові. Активно беручи участь у визначенні курсу історії в епоху Раннього Середньовіччя, ця країна надалі втратила свої позиції і на протязі декількох століть перебувала в тіні інших

скандинавських держав. Лише на початку XX століття Норвегія проголосила незалежність, і надалі розвивалася без потрясінь, за винятком періоду німецької окупації під час Другої світової війни. Норвегія є традиційною північноєвропейською країною, з високим рівнем свобод, захистом ліберальних цінностей і соціально-орієнтованою економікою. Одна зі світових лідерів за рівнем життя.

У зовнішній політиці основну увагу Осло традиційно приділяє відносинам з сусідами по регіону. Європейські інтеграційні процеси не знаходять серед населення Норвегії підтримки, що і було доведено на референдумі 1994 р. Безпека Норвегії закріплюється членством в євроатлантичній системі колективної безпеки. Однак варто зазначити, що якби в 1949 р. була реалізована ініціатива щодо створення Скандинавського оборонного союзу, норвезька влада ні за що б не стала зв'язувати свою країну трансатлантичними зобов'язаннями.

Афганістан - місія ISAF

На сьогоднішній день в Афганістані базуються 353 норвезьких солдати. Норвежці очолюють Групу з відновлення провінції Фар'яб, також вони розміщені в Мазар-і-Шаріфі, де входять до складу шведського контингенту. Раніше в Кабулі базувалися норвезькі винищувачі F-16, які надавали

підтримку військам в південній частині країни. Також уряд Норвегії розглядав можливість перекинути в Центральну Азію підрозділи норвезького спецназу у складі 150 осіб. Проте через негативну позицію деяких політичних сил з цього питання рішення так і не було прийнято. Незважаючи на той факт, що норвезький контингент розквартирований у відносно спокійному регіоні на півночі Афганістану, його загальні втрати вбитими складаю 9 осіб, з них 5 військових загинули протягом 2010 р.

Позиція з питання

Позиція норвезького уряду не допускає можливості збільшення національного контингенту в Афганістані – офіційним курсом оборонної політики є скорочення збройних сил, і в цих умовах держава в даний момент направляє в Центральну Азію максимум сил. При цьому далеко не всі політики підтримують ідею відправки норвезьких солдат в зону конфлікту. Участь в операції також викликає активну протидію серед населення Норвегії. Протягом багатьох років ця держава не брала участь у бойових діях, і пацифістські настрої глибоко вкоренилися серед норвезького народу. Беручи до уваги своє розташування на Півночі

Європи, Норвегія не тільки не має суттєвих інтересів в Афганістані, але й навряд чи зазнає геополітичних втрат в разі поразки коаліційних військ. В таких умовах загибель норвезьких солдат за тисячі кілометрів від дому тільки підігріває антивоєнні настрої. В таких умовах виведення норвезьких військ з Центральної Азії залишається лише питанням часу. Оцінивши позицію інших країн з цього питання, Вам слід визначитися, чи не настав час прийняти остаточне рішення вже зараз.

РЕСПУБЛІКА АЛБАНІЯ (REPUBLIKA E SHQIPËRISË)

Офіційна мова: албанська
Столиця: Тірана
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Бамір Топі
Прем'єр-міністр: Салі Беріша
Територія: 28 748 км²
Населення: 3 195 000 (111.1 осіб/км²)
ВВП: 22,839 млрд. \$
Валюта: лек
НАТО: член з 2009 р.

Положення на міжнародній арені

Албанія – невелика держава на Заході Балканського півострова, яка на протязі багатьох років перебувала в залежності від інших країн. Саме багатовікове турецьке панування багато в чому визначило сучасне обличчя Албанії як з точки зору культури, так і в плані релігії.

Протягом ХХ ст. всі основні потрясіння і конфлікти, які виникали на Півдні Європи, зачіпали і цю державу. Під час сорокарічного панування Е.Ходжі країна перебувала фактично в повній ізоляції. Лише на початку 1990-х років албанцям певною мірою пощастило – в той час, як сусідню Югославію роздирали громадянські війни, вона змогла уникнути участі в цих подіях. Втім, албанські меншини стали причиною ескалації конфліктів у багатьох Балканських країнах, що, безсумнівно, позначалося на відносинах цих держав з Тираною. В самій Албанії кінець 1990-х років характеризувався затяжною економічною кризою і вуличними заворушеннями. В останні роки ситуація в країні дещо покращилася. Вступ Албанії до НАТО в 2009 р. безумовно доводить деяку успішність в трансформації держави та її розвитку демократичним шляхом. Разом з тим Албанія і зараз залишається однією з найбідніших в Європі, центром наркоторгівлі та панування кримінальних структур. В таких умовах активна участь в міжнародній діяльності покликана показати, що країна по праву прагне зайняти своє місце серед об'єднаної Європи.

Афганістан - місія ISAF

Тирана з розумінням поставилася до пропозиції Вашингтона активізувати зусилля в Центральній Азії - за останній рік кількість албанських військовослужбовців в Афганістані збільшилася вдвічі. На даний момент в цій державі перебуває 258 військовослужбовців албанської армії. Албанський

контингент розділений на три групи – основна частина проходить службу разом з італійськими солдатами в провінції Герат; також албанці служать під турецьким командуванням в Кабулі і в складі чеського контингенту. Втрат албанські війська в Афганістані не мають.

Позиція з питання

Албанське керівництво розглядає участь національних збройних сил в операції НАТО в Афганістані в якості доказу своїх успіхів в процесах реформування та модернізації. Готовність робити свій внесок в реалізацію політики Альянсу в Центральній Азії показує, що Албанія не є баластом євроатлантичної системи колективної безпеки. Також участь в міжнародній операції надає албанській армії відмінну можливість продемонструвати свій рівень підготовки і на практиці навчитися діяти у складі багатонаціональних сил. Простір для маневру залишає і ставлення населення до участі в місії НАТО – албанці більше уваги приділяють внутрішнім проблемам (яких чимало), тому уряду не варто побоюватися значних акцій антивоєнних протестів.

У визначенні позиції щодо виведення військ з Афганістану албанському представнику необхідно зайняти вичікувальну позицію. Стабільність в Афганістані – не мета для Албанії, а всього лише засіб досягнення власних зовнішньополітичних цілей і зміцнення міжнародного авторитету. Тому під час обговорення питання рекомендується триматися позицій більшості країн-членів НАТО. Разом з тим особливу увагу варто звернути на думку Туреччини та Італії – держав, які активно співпрацюють з албанцями в оборонній сфері та представляють той же регіон, а також Хорватії – Балканської країни, що вступила в Альянс разом з Албанією і має схожі пріоритети.

РЕСПУБЛІКА ХОРВАТІЯ (REPUBLIKA HRVATSKA)

Положення на міжнародній арені

Офіційна мова: хорватська
Столиця: Загреб
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Іво Йосипович
Прем'єр-міністр: Ядранка Косор
Територія: 56 594 км²
Населення: 4 489 409 (81 осіб/км²)
ВВП: 78,427 млрд. \$
Валюта: хорватська куна
НАТО: член з 2009 р.

Хорватія – держава на заході Балканського півострова, колишня союзна республіка в складі Югославії, що стала незалежною в 1991 р. Проголошення Хорватією незалежності супроводжувалося кривавим збройним конфліктом з сербською національною меншиною та югославськими військами. Після того, як

суверенітет Хорватії був захищений зі зброєю в руках, Загреб сам виступив в якості свого роду агресора, підтримуючи хорватське населення в Боснії і Герцеговині. Бойові дії часто супроводжувалися етнічними чистками – зазвичай у воєнних злочинах звинувачували представників сербських національних сил, однак не варто применшувати й «заслуги» хорватських підрозділів в цій сфері. Лише в середині 1990-х рр. конфлікт був припинений завдяки втручання міжнародного співтовариства. Розвиток Хорватії після закінчення війни характеризується відносно стабільним економічним зростанням. Разом з тим збиток від військових дій надто великий – наслідки руйнувань даються в знаки навіть зараз. В цілому на тлі більшості Балканських держав ситуація в Хорватії виглядає досить позитивно, і вступ держави в НАТО в 2009 р. тільки підтверджує успіхи Загреба в проведенні реформ. У зовнішній політиці Хорватія традиційно орієнтується на США і країни ЄС – держави, які надали їй підтримку під час війни за незалежність. Відносини з іншими державами Балкан залишаються напруженими. Особливо це стосується Сербії – сербсько-хорватська ворожнеча буде давати про себе знати ще багато років.

Афганістан - місія ISAF

Хорватія бере участь в місії ISAF з лютого 2003 р. Станом на середину листопада 2010 р. в Афганістані розквартировані 299 хорватських військовослужбовців. Хорвати проходять службу на півночі країни і в Кабулі. Втрат хорватський контингент не має.

Позиція з питання

Хорватський уряд підтвердив, що збройні сили країни продовжать участь в операції НАТО в Афганістані і в 2011 р. Також Загреб заявив, що планує збільшити чисельність військ в регіоні.

Для Хорватії участь в міжнародних операціях надає можливість показати потенціал хорватських збройних сил, в той же час

доводячи, що прийняття держави в НАТО було правильним рішенням – адже хорвати готові робити свій внесок в діяльність Альянсу. Регіон Центральної Азії не є пріоритетним для Загреба, разом з тим хорватські військовослужбовці мають чисто практичну користь від співпраці в форматі багатонаціонального контингенту.

Громадська думка щодо участі в Афганській кампанії не повинна турбувати уряд – високий бойовий дух і готовність служити інтересам своєї країни та свого народу були відмінно продемонстровані хорватами під час війни за незалежність. Вірність державі та патріотизм залишаються в Хорватії на високому рівні. В результаті навіть участь в операціях за тисячі кілометрів від дому не викликає негативної реакції в суспільстві.

Під час обговорення питань продовження операції в Афганістані хорватський представник повинен зважати на позицію інших країн регіону – Італії, Туреччини, Албанії. Разом з тим не варто забувати і про прихильність проамериканським принципам у визначенні зовнішньополітичного курсу.

ПОРТУГАЛЬСЬКА РЕСПУБЛІКА (REPÚBLICA PORTUGUESA)

Офіційна мова: португальська
Столиця: Лісабон
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Анібал Каваку Сілва
Прем'єр-міністр: Жозе Сократеш
Територія: 92 391 км²
Населення: 10 707 924 (114 осіб/км²)
ВВП: 236,049 млрд. \$
Валюта: євро
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Португалія – держава на південному заході Піренейського півострова, західна країна в континентальній Європі. В епоху пізнього середньовіччя Лісабон, столиця Португалії, був метрополією однієї з найбільш успішних колоніальних імперій в

світі. Завдяки експансії португальської мови, в фарватері сучасної зовнішньої політики держави знаходяться такі країни, як Бразилія, Кабо-Верде, Мозамбік, Сан-Томе і Прінсіпі, Східний Тимор і Ангола. В 1975 р., після повалення в результаті «революції гвоздик» фашистського режиму генерала Салазара, Португалія почала розвивати демократію та активно співпрацювати з Західним світом. Закінчилася деколонізація в Африці, а в 1986 р. країна вступила в ЄС. Саме в Лісабоні в 2007 р. був підписаний договір, який замінює собою конституцію ЄС. У європейських справах Португалія діє, як правило, в Піренейському тандемі з Іспанією. Також португальці активно лобіюють інтереси Бразилії, розвиваючи відносини ЄС з МЕРКОСУР.

Афганістан - місія ISAF

Португалія бере участь в миротворчій операції з 2002 р. Внесок країни можна оцінити як незначний, оскільки в операції, в основному, були задіяні допоміжні армійські служби, такі як метеорологи, медики та пожежники. Зона відповідальності – обслуговування міжнародного аеропорту короля Абдул Азіза в Саудівській Аравії, де протягом 2003-2005 рр. базувалися й літаки транспортної авіації ВПС Португалії. З серпня 2005 р. рота легкої піхоти збройних сил Португалії бере участь в Силах швидкого реагування НАТО. У

2008 р. близько 40 португальських солдатів брали участь в забезпеченні безпеки технічних служб в Кабулі. Сьогодні в Афганістані перебувають 95 військовослужбовців. За весь час операції загинуло 2 солдатів, десятки були поранені.

Позиція з питання

Португалія є відданим союзником США, тому в 2011 р. планує збільшити контингент за рахунок відправки військових інструкторів для тренування нової афганської армії. Португалія має намір залишатися в Афганістані стільки, скільки це буде необхідно її союзникам. Не випадково в 2010 р. саме в Лісабоні був проведений саміт НАТО, на якому була прийнята нова стратегічна концепція Альянсу. Як зазначив генеральний секретар НАТО, Португалія є своєрідним мостом через Атлантику, який з'єднує цінності Європи та Північної Америки.

Також важливим аспектом є фінансові вливання США в економіку регіону, засновані, в тому числі, і на військовому співробітництві. Так, відповідно до угоди «Про співпрацю і оборону» 1995 року, США орендує в Португалії військову базу на Азорських островах.

ЛАТВІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА (LATVIJAS REPUBLIKA)

Офіційна мова: латиська
Столиця: Рига
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Валдіс Затлерс
Прем'єр-міністр: Валдіс Домбровскіс
Територія: 64 589 км²
Населення: 2 254 653 (114 осіб/км²)
ВВП: 35,820 млрд. \$
Валюта: лат
НАТО: член з 2004 р.

Положення на міжнародній арені

Латвія – прибалтійська держава в північно-східній Європі. Одна з трьох країн (разом з Естонією та Литвою) Європейського Союзу, які раніше входили до складу Радянського Союзу. Як і означені сусіди, основною метою своєї зовнішньої політики Латвія бачить забезпечення гарантій територіального суверенітету та

цілісності. Специфікою Латвії є наявність в країні російської меншини, яка не схильна до інтеграції і являє собою окреме співтовариство всередині держави. Лобі російської меншини особливо помітно в сфері торгівлі, а також в нелегальному бізнесі.

Як і більшість нових членів НАТО, Латвія займає проамериканську позицію по більшості питань, що, в свою чергу, веде до деякої конфронтації з провідними західноєвропейськими країнами, які претендують на лідерство в Альянсі.

Афганістан - місія ISAF

З 2005 р. Латвія бере активну участь в операції. Зараз в розпорядженні миротворчих сил знаходяться 189 військовослужбовців під командуванням регіонального командування в Кабулі і регіонального командування «Північ» (в Мазар-і-Шаріфі та Мейманеху). У той же час, на відміну від Литви, латиші не мають своєї зони відповідальності і діють під міжнародним операційним командуванням. За час бойових дій Латвія втратила вбитими 4 солдатів, що сприяє посиленню тиску громадськості.

Позиція з питання

В першу чергу Латвія розглядає участь своїх військових в операції в Афганістані як питання міжнародного іміджу, виходячи з необхідності дотримуватися трансатлантичної солідарності. Вона не має ніякого стратегічного інтересу в цій віддаленій країні. У Латвії ще свіжа пам'ять афганської авантюри Радянського Союзу, в ході якої, в тому числі, загинуло чимало латвійських синів. Тому громадськість, а особливо російська меншина, активно ратує за швидке виведення військ з Афганістану. Проте Латвія отримує значну економічну вигоду від операції. Через ризький порт проходить транзит невійськових вантажів, кількість яких незмінно збільшується в зв'язку зі згодою Росії забезпечувати транзит контейнерів НАТО через свою територію. Кожен такий контейнер вносить в латвійську економіку 500 євро.

Латвія не збирається виводити свої війська як мінімум до 2012 р. Як представнику невеликої держави, яку багато хто не сприймає всерйоз, Вам рекомендується постаратися зайняти гнучку позицію, традиційно орієнтуючись на американських дипломатів, погоджуючи позицію з колегами з країн Балтії.

СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА (SLOVENSKÁ REPUBLIKA)

Офіційна мова: словацька
Столиця: Братислава
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Іван Гашпарович
Прем'єр-міністр: Івета Радічова
Територія: 48 845 км²
Населення: 5 394 837 (111 осіб/км²)
ВВП: 119,464 млрд. \$
Валюта: євро
НАТО: член з 2004 р.

Положення на міжнародній арені

Словаччина – невелика держава в Центральній Європі, що не має виходу до моря. Найбільшого розквіту протословацька держава Велика Моравія досягала в IX столітті. Ідея сучасної державності зародилася в XIX-XX ст., однак протягом тривалого

часу словакам доводилося уживатися в єдиній державі з чехами. Кінець комуністичної Чехословаччини в 1989 році під час мирної «Оксамитової революції» означав також кінець Чехословаччини як єдиного державного актора і створення двох окремих держав – Словаччини і Чехії, що йдуть своїми власними шляхами після 1 січня 1993 р. («Оксамитове розлучення»). Орієнтуючись на США, Словаччина швидко трансформувала планову економіку соціалістичного зразка. Вона твердо стала на шлях демократизації та побудови ринкових відносин. Це було не надто складно зробити, оскільки понад 50 % економіки припадали на сферу обслуговування та туризм. У 2004 р. Словаччина разом з Чехією увійшла до ЄС. Словаччина активно співпрацює зі своїми сусідами в форматі Вишеградської групи (куди також входять Польща, Чехія та Угорщина). Словаки є головними лобістами євроатлантичного вектора розвитку України, виступаючи на протязі останніх років контактним бюро НАТО.

Афганістан - місія ISAF

Словацькі військові не беруть участі в бойових діях в Афганістані. Багатоцільова інженерна бригада словацьких збройних сил чисельністю 250 осіб дислокована в міжнародному аеропорту Кабула. Ці сили відповідальні

за розмінування, будівництво та ремонт аеропортів по всій території Афганістану (зокрема в провінціях Кандагар і Урузган).

У 2011 р. додатково до Афганістану будуть відправлені саперна рота, яка займатиметься ліквідацією саморобних вибухових пристроїв, а також підрозділ спецназу з 20 військових, які допомагатимуть в створенні Афганських національних сил безпеки. Таким чином, контингент збільшиться до 348 військовослужбовців. Словаччина одна з небагатьох країн коаліції, якій вдалося уникнути людських втрат в операції.

Позиція з питання

Словаччина активно підтримує зусилля країн-членів

Північноатлантичного Альянсу в Афганістані, не дивлячись на те, що не має ані стратегічних інтересів, ані економічних вигод в регіоні.

Питання залишається лише в площі міжнародного престижу і визнання держави.

Словаччина практично завжди першою реагує на заклики про збільшення військової присутності в Афганістані, надаючи істотну дипломатичну підтримку США і Великобританії. Крім цього, Вам рекомендується координувати свою позицію з Чехією, Польщею та Угорщиною.

РЕСПУБЛІКА СЛОВЕНІЯ (REPUBLIKA SLOVENIJA)

Офіційна мова: словенська
Столиця: Любляна
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Данило Тюрк
Прем'єр-міністр: Борут Пахор
Територія: 20 253 км²
Населення: 2 053 355 (99 осіб/км²)
ВВП: 59,413 млрд. \$
Валюта: євро
НАТО: член з 2004 р.

Положення на міжнародній арені

Словенія – передальпійська держава на півдні Центральної Європи. Протягом століть землі сучасної Словенії входили до складу імперії Габсбургів. За підсумками Першої світової війни Італія захопила все Словенське Помор'я, а інша частина території увійшла до складу Королівства Сербів,

Хорватів і Словенців – майбутньої Югославії. Розпад Югославії на початку 1990-х рр. привів народи Балкан до незалежності, яку вони добували зі зброєю в руках. Втім, війна Словенії за незалежність тривала лише десять днів і завершилась перемогою словенців.

З 1991 р. Словенія діє як незалежний суб'єкт міжнародних відносин. Економічні успіхи незалежної Словенії були найбільш значними серед всіх колишніх республік Югославії. Стабільність і благополуччя країни відкрили для Словенії двері ЄС в 2004 р. У зовнішній політиці Словенія балансує між відданістю американським інтересам і співпрацею з європейськими китами. Будує двосторонні відносини, ґрунтуючись виключно на прагматизмі та відповідно національним інтересам. Словенія тримає дистанцію по відношенню до проблем в регіоні Західних Балкан, орієнтуючись на економічну співпрацю з північно-західними сусідами – Австрією та Італією.

Афганістан - місія ISAF

Словенія бере участь в операції в Афганістані з липня 2003 р. 78 словенських військовослужбовців виконують різні завдання оперативної групи зв'язку, такі як наставництво піхотного батальйону в Шиндаді і спільне з італійськими військовослужбовцями наставництво батальйону бойового забезпечення в Гераті. Також словенські військові фахівці займають певні керівні посади в

регіональному командуванні «Захід», а також в штаб-квартирі ISAF. Словенія субсидує створення Афганських сил безпеки і робить внесок в донорську програму НАТО з купівлі обладнання.

Позиція з питання

Участь такої маленької європейської країни в операції НАТО в Афганістані є вкрай важливим. Невеликий склад контингенту дозволяє успішно реалізовувати конкретні завдання, демонструючи партнерам ефективність виконання взятих на себе зобов'язань.

Словенські дипломати виявляють готовність бути

в Афганістані стільки, скільки потрібно. Вони покладають великі надії на перехідний етап операції, який повинен початися в 2011 році. Словенія готова більше вкладати в економіку та соціальний розвиток Афганістану, побудову необхідної інфраструктури. В той же час вона сподівається на скорочення військового контингенту та рівня його залученості в бойові дії. Вам необхідно координувати свою позицію з представниками США, Італії та Хорватії.

УГОРСЬКА РЕСПУБЛІКА (MAGYAR KÖZTÁRSASÁG)

Офіційна мова: угорська
Столиця: Будапешт
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Пал Шмітт
Прем'єр-міністр: Віктор Орбан
Територія: 93 030 км²
Населення: 10 198 315 (107 осіб/км²)
ВВП: 196,42 млрд. \$
Валюта: угорський форинт
НАТО: член з 1999 р.

Положення на міжнародній арені

Угорщина – держава в Центральній Європі з давніми традиціями та культурою. З кінця XVII століття сучасні землі Угорщини входять в імперію Габсбургів. Мадяри грали в австрійській державі роль шляхти, дрібнопомісного військового

дворянства. В результаті національної революції 1848-1849 рр. угорська еліта відвоювала собі право на двоєдину державу – Австро-Угорщину. XX століття для Угорщини було багате на політичні події – при владі були як націоналісти, соратники Гітлера, так і комуністи, на протязі 40 років існування народної республіки. Після «Оксамитової революції» 1989 року Угорщина стала на шлях демократизації, лібералізації і побудови ринкової економіки.

Пройшовши шлях країн «Вишеградської четвірки», Угорщина послідовно вступила до НАТО (1999 р.) та ЄС (2004 р.). У зовнішній політиці послідовно орієнтується на США. Угорщина має досить велику діаспору на історичних угорських землях в Румунії, Словаччині, Сербії, через що регулярно виникає напруга в двосторонніх відносинах з цими державами.

Афганістан - місія ISAF

Угорщина має досить численний контингент в Афганістані. Беручи участь в операції з липня 2003 р., спочатку угорські солдати перебували в зоні відповідальності американців в столиці Афганістану. Однак в 2006 р. Угорщина забирає під свою відповідальність від Нідерландів зону відновлення в Пулі-Хумрі, столиці провінції Баглан. З 2008 р. одним із завдань угорських сил є забезпечення безпеки в міжнародному аеропорту Кабула. Також з цього часу угорські підрозділи спеціального призначення беруть участь в спеціальних розвідувальних і патрульних операціях в Південному

Афганістані, на найбільш відповідальному напрямку - афгано-пакистанському кордоні.

У 2010 р. кількість військовослужбовців ЗС Угорщини в Афганістані було збільшено на 200 солдатів і тепер вона становить 502 особи. За всю афганську кампанію загинуло 4 угорських солдата, десятки були поранені.

Позиція з питання

Угорщина пишається тією роллю, яку їй відводять союзники в Афганістані. Не виключений варіант збільшення угорської військової присутності в цій країні. Вертольоти транспортної авіації та обладнання вже готові до відправки. Втім, небезпечною тенденцією є тиск громадськості, який посилюється після загибелі угорського миротворця в серпні 2010 р.

Угорська дипломатія традиційно відрізняється своєю силою. Однак Вам слід координувати свої дії з представниками США, Франції та державами-сусідами.

ВЕЛИКЕ ГЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ (GROUSSHERZOGTUM LËTZEBUERG)

Положення на міжнародній арені

Офіційна мова: люксембурзька, французька, німецька
 Столиця: Люксембург
 Форма правління: конституційна монархія
 Голова держави: Великий Герцог Анрі (Генріх)
 Прем'єр-міністр: Жан-Клод Юнкер
 Територія: 2 586 км²
 Населення: 502 207 (171 осіб/км²)
 ВВП: 56,950 млрд. \$
 Валюта: євро
 НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Люксембург – крихітна держава в Західній Європі. Одна з найбагатших європейських країн, входить в умовне об'єднання Бенілюкс (разом з Бельгією та Нідерландами). Багатовікова історія земель Великого Герцогства була увінчана

номінальною незалежністю, отриманою на Віденському конгресі 1815 р. від Франції. Суверенітет держави був закріплений в договорі про статус Люксембургу, який був підписаний в 1867 р. всіма Великими державами того часу. За договором корона Великого герцогства Люксембург визнавалася спадковим володінням дому Нассау, а саме герцогство визначалося «вічно нейтральною» державою. З вступом в НАТО в 1949 році Велике герцогство Люксембург порушило віковий військовий нейтралітет.

Сьогодні Люксембург є найбагатшою державою Європи за рівнем ВВП на душу населення. Країна-засновник ЄС. Завдяки вигідним умовам і офшорній зоні в столиці держави розміщені близько 1000 інвестиційних фондів і 200 банків – більше, ніж будь-якому іншому місті світу. Доходи від послуг для міжнародних партнерів складають 65 % ВВП, що робить країну чутливою до змін в інших країнах. Основу економіки, перш за все, становить сфера послуг, в тому числі у фінансовій галузі.

Афганістан - місія ISAF

Люксембург є одним з найбільших донорів Фонду НАТО для допомоги Афганській національній армії, направивши на її розвиток близько 10 млн. євро. В операції ISAF беруть участь 9 військовослужбовців (весь склад збройних сил країни налічує 800 осіб). Люксембуржці (2 унтер-офіцера та 7 солдат)

інтегровані в бельгійський взвод. Вони діють в рамках столичного регіонального командування. Також Люксембург відправляє одного офіцера в штат забезпечення безпеки міжнародного аеропорту короля Абдул Азіза в Саудівській Аравії, який активно використовує авіація союзників.

Позиція з питання

Люксембург є 16 країною в світі за обсягом донорської допомоги в Афганістані. До 2010 р. Люксембург сумарно вклав в цю країну майже 1.5 млрд. \$., спрямованих на її розвиток.

Вам слід координувати свої дії з представниками Бельгії, Нідерландів і Німеччини.

ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА НІМЕЧЧИНА (BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND)

Офіційна мова: німецька
 Столиця: Берлін
 Форма правління: федеративна парламентська республіка
 Федеральний президент: Горст Келер
 Федеральний канцлер: Ангела Меркель
 Територія: 357 022 км²
 Населення: 82 060 000 (230 осіб/км²)
 ВВП: 3,322 трлн. \$
 Валюта: євро
 НАТО: член з 1955 р.

Положення на міжнародній арені

Німеччина – найбільша економіка Європи, а також найбільша країна ЄС за кількістю населення. Історія Німеччини пояснює, чому ця країна, незважаючи на свою економічну міць, залишається в політичному та військовому контексті в світовій політиці на

другому плані – в ХХ ст. Берлін став ініціатором двох світових війн і зазнав у них поразки. Протягом 1945-1990 рр. Німеччина була розділена на дві держави – Федеративну Республіку Німеччина, яка стала союзником США і західного блоку, та Німецьку Демократичну Республіку – країну-сателіта СРСР. Об'єднання Німеччини в 1990 р. викликало побоювання в країн-сусідів, що німці повернуться до політики експансії, проте вони не підтвердилися. Берлін зробив ставку на «м'яку силу» і розвиток економічного співробітництва, вкрай неохоче беручи участь навіть в миротворчих операціях ООН і місіях НАТО. Першим повноцінним застосуванням збройних сил Німеччини після закінчення Другої світової війни стала участь німецьких літаків в бомбардуванні Югославії під час кризи навколо Косово в 1999 р. Використання збройних сил за кордоном викликає гострі суперечки в німецькому суспільстві – Німеччина стала одним з противників військових дій проти режиму С. Хусейна в Іраку, початих США в 2003 р. В той же час Берлін активно підтримував США в антитерористичній операції НАТО в Афганістані.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебувало 4,341 німецький військовослужбовець. Німеччина очолює командування «Північ» і Групу під відновлення провінції Кундуз. Північні райони Афганістану вважаються найбільш спокійними, однак в 2009-2010 рр. і тут активізувалися бійці

Талібану. Втрати німецької армії в Афганістані склали 45 осіб. Бундесвер в Афганістані діє відповідно до «Афганської Концепції», згідно з якою німецькі солдати повинні застосовувати військову силу тільки відповідно до принципу пропорційності. Мандат наданий на операції в північній частині

Афганістану та Кабулі; в інших регіонах допускається лише тимчасове та обмежене надання допомоги. Крім того, спеціально узгоджено, що німецькі солдати можуть здійснювати патрулювання тільки в броньованих транспортних засобах, за умови наявності можливості надати термінову медичну допомогу та супровідної групи фахівців зі знешкодження боєприпасів. Контингент Німеччини не може перевищувати 5000 осіб плюс 350 військових в разі надзвичайних ситуацій. Зрозуміло, що ці та інші обмеження ускладнюють координацію та ймовірність спільних операцій з афганськими силами безпеки.

Позиція з питання

У німецькому суспільстві йде жорстка дискусія щодо доцільності присутності Бундесверу в Афганістані. Німеччина займається підготовкою афганської армії. Метою місії Бундесверу залишається створення такого рівня «безпеки власними силами, щоб ясно бачилася перспектива виходу» німецьких військовослужбовців з Афганістану. У той же самий час успіхи на цьому шляху ще досить скромні. Ви згодні вивести свої війська до 2014 р. і готові надати фінансування для формування і комплектації Афганської національної армії, а також побудови в країні демократичного громадянського суспільства.

ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)

Офіційна мова: грецька
Столиця: Афіни
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Каролос Папуліас
Прем'єр-міністр: Йоргос Папандреу
Територія: 131 940 км²
Населення: 11,216,000 (80,5 осіб/км²)
ВВП 230 млрд. \$
Валюта: євро
НАТО: член з 1952 р.

Положення на міжнародній арені

Греція – колыска західної цивілізації, перша в історії демократична держава. Член ЄС з 1981 р., НАТО – з 1952 р. (в 1973-1981 рр. виходила з організації). Економічний розвиток цієї країни гальмує головним чином неефективний функціонуючий державний

сектор та недостатня інвестиційна активність у базових галузях. У грудні 2009 р. Греція опинилася на межі дефолту, дефіцит бюджету досяг 13 %.

Зовнішньополітичний курс Греції визначається її членством в Європейському Союзі та НАТО. Однак Греція зберігає певну самостійність у своїх зовнішньополітичних оцінках, займаючи особливу позицію по ряду проблем. Греція претендує на роль регіонального лідера в Східному Середземномор'ї і конкурує за це звання з Туреччиною. Стосовно проблем спільної політики Євросоюзу в сфері безпеки і оборони (ЄПБО) Греція виступає за якнайшвидше завершення розгляду питань організації і стратегії, перехід до практичного формування сил швидкого розгортання (СШР) через те, що Туреччина не є членом ЄС. Афіни намагаються відігравати стабілізуючу роль на Балканах, однак саме Греція заблокувала членство Македонії в НАТО, вимагаючи змінити назву цієї країни, що збігається з назвою однієї з грецьких провінцій.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебувало 80 грецьких військовослужбовців. Згідно з мандатом, отриманим від уряду, грецький контингент розташовується виключно в Кабулі, його дії за межами афганської столиці заборонені. Головною метою Греції є допомога уряду Афганістану у

відновленні країни, а також надання гуманітарної допомоги. Саме тому більшість грецького контингенту становлять інженери та медики. Військових втрат в Афганістані Греція не має.

Позиція з питання

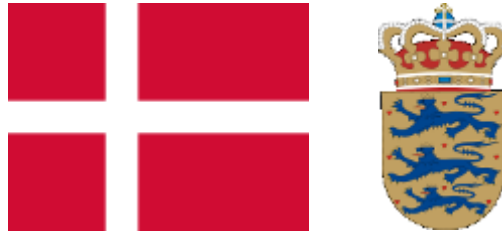
Греція не має
сентиментів до
мусульманського
світу. Давня суперечка
з Туреччиною
призвела до того, що в
цій країні
спостерігається
негативне ставлення
до мусульман. Проте,
головною місією Греції
в Афганістані є
допомога в

забезпеченні стабільності та порядку. Громадська думка всередині Греції не надто переймається афганською місією, перш за все через те, що контингент не бере участі в активних бойових діях.

Ви можете прийняти будь-яку позицію, однак кращою буде відстоювати продовження місії і після 2014 р. В той же час, в разі активної участі в дискусії Туреччини, намагайтеся якомога активніше сперечатися, пам'ятайте про грецький темперамент.

КОРОЛІВСТВО ДАНІЯ (KONGERIGET DANMARK)

Офіційна мова: датська
 Столиця: Копенгаген
 Форма правління: конституційна монархія
 Голова держави: королева Маргрете II
 Прем'єр-міністр: Ларс Люкке Расмуссен
 Територія: 43 098 км²
 Населення: 5 511 791 (126,4 осіб/км²)
 ВВП: 187 977 млн. \$
 Валюта: датська крона
 НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Зовнішня політика Данії тісно інкорпорована в Європейський Союз і НАТО. Данія – одна з трьох країн ЄС, які відмовилися приєднуватися до зони євро, і єдина, що відмовилася брати участь в об'єднаних збройних силах Євросоюзу (ці рішення були прийняті на референдумі).

Данія є однією з найбільш проамериканських країн Західної Європи – Копенгаген одним з перших погодився допомогти США в антитерористичній операції в Афганістані, а також в іракській кампанії.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває 750 датських військовослужбовців. Основну частину військового внеску Данії складає бойова група, яка перебуває в зоні відповідальності Великобританії в провінції Гільменд, Південний Афганістан.

Також датські війська присутні в зоні відповідальності Німеччини на півночі країни, а також Литви – на заході Афганістану. У провінції Гільменд датський контингент бере участь в запеклих боях, що призводить до відчутних втрат. З 2002 р. Данія втратила вбитими 30 солдатів, що є рекордом для країн НАТО – за співвідношенням до загальної кількості військовослужбовців національного контингенту, що беруть участь в афганській місії. Це викликає вдома суперечки щодо доцільності участі країни в операції та вимоги щодо перебазування контингенту в більш спокійні регіони країни.

Позиція з питання

Ви представник невеликої держави. В той же самий час Данія є активним учасником бойових дій в Афганістані. Усередині датського суспільства все голосніше звучать заклики про необхідність

виведення військ з цієї країни, перш за все через загибель військовослужбовців.

Після публікації в 2006 р. серії карикатур в датській газеті «Jyllands-Posten», на яких у вигляді терориста був зображений пророк Мухаммед, відносини Копенгагена з мусульманським світом значно зіпсувалися. Не варто забувати, що генсек НАТО А. фог Расмуссен – колишній прем'єр-міністр Данії, і він зацікавлений в тому, щоб імідж Альянсу не був зіпсований. Датський контингент щодня бореться з бійцями Талібану на півдні Афганістану і безумовно для цієї країни важливий загальний успіх місії НАТО в цій державі. Не виступайте з різкими заявами, для Вас важливішим здобути консенсус зі своїми основними союзниками – США і Великобританією.

РЕСПУБЛІКА ІСЛАНДІЯ (LÝÐVELDIÐ ÍSLAND)

Офіційна мова: ісландська
Столиця: Рейк'явік
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Олафур Рагнар Грімссон
Прем'єр-міністр: Йоганна Сігурдартоттір
Територія: 103 125 км²
Населення: 319 756 (3,1 осіб/км²)
ВВП: 12,172 млрд. \$
Валюта: ісландська крона
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Ісландія – острів в північній частині Атлантичного океану, що має важливе геостратегічне положення і грає ключову роль для захисту Північної Америки. У 1946 р.

ісландський парламент (альтинг) прийняв рішення про передачу аеродрому в м. Кефлавік (в 50 км від Рейк'явіка) для бази американських ВПС. У 1949 р. країна вступила в НАТО. У складній міжнародній обстановці 5 травня 1951 р. було укладено американо-ісландську угоду «про оборону», яка закріпила статус військової бази США на острові.

Діяльність руху за виведення іноземних військ з території Ісландії змусила уряд неодноразово обговорювати питання про їхню присутність. У 1985 р. альтинг оголосив Ісландію «без'ядерною зоною», заборонивши НАТО розміщувати будь-ядерну зброю на її території. У 2006 р. американська військова присутність на острові була згорнута.

Ісландія розглядає себе як миролюбну пацифістську націю. Її участь у військових операціях зводиться лише до цивільних місій. На даний момент Ісландія не має армії і, відповідно, її військові витрати складають 0 % ВВП.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває всього 4 ісландських військовослужбовці. Участь Ісландії в місії НАТО зводиться до підготовки афганського персоналу і армії; раніше ісландці брали участь в знешкодженні мін та охороні Кабульського аеропорту.

Людських втрат Ісландії в Афганістані не було, проте в 2004 р. троє військовослужбовців отримали поранення в результаті нападу терориста-смертника. Абсурдність ситуації була в тому, що вони повинні були знаходитися на чергуванні в кабульському аеропорту, а замість цього відлучилися до міста, щоб купити сувеніри, де і стали жертвами теракту.

Позиція з питання

Для Вас місія в Афганістані у внутрішній і зовнішній політиці знаходиться далеко не на першому плані. У той же самий час Ісландія – як країна, яка сама відмовилася від національних збройних сил – виступає за більш активні дії в цивільній сфері, спрямовані на стабілізацію ситуації. Насильство породжує нове насильство. Місія НАТО в Афганістані повинна бути успішно завершена і як можна швидше.

КАНАДА (CANADA)

Офіційна мова: англійська, французька
 Столиця: Оттава
 Форма правління: конституційна монархія,
 парламентська демократія
 Голова держави: королева Єлизавета II
 Генерал-губернатор: Девід Ллойд Джонстон
 Прем'єр-міністр: Стівен Гарпер
 Територія: 9 984 670 км²
 Населення: 34 213 000 (3,4 осіб/км²)
 ВВП: 1510 млрд. \$
 Валюта: канадський долар
 НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Канада – друга за розмірами держава світу (після Росії), важливий геополітичний гравець в Північноатлантичному регіоні. Вона відноситься до найбільш

благополучних та економічно розвинених країн в світі. Ключові завдання канадської зовнішньої політики сформульовані дуже лаконічно: «сприяння процвітання та зайнятості, захист нашої безпеки в рамках міжнародної стабільності і поширення канадських цінностей та культури». Зовнішня політика Канади має яскраво виражений глобальний характер.

Найбільш значущим елементом зовнішньої політики є миротворчість. Високий рейтинг Канади в світі і серед країн, що розвиваються, багато в чому забезпечили її ініціативи та участь в операціях ООН з підтримання миру.

Прихильність до багатосторонніх підходів у вирішенні міжнародних проблем, суперечок і конфліктів, неприйняття в цій сфері односторонніх дій будь-якої держави, включаючи, як правило, і США – характерна риса канадської зовнішньої політики.

Афганістан - місія ISAF

Кількість військовослужбовців – 2,922 осіб. Закріплена зона реконструкції і зона командування – Кандагар. За програмою розвитку нової афганської армії постачає дрібнокаліберну зброю. За час перебування канадського контингенту в Афганістані загинуло понад 150 солдатів і офіцерів.

Позиція з питання

Канада не має безпосередніх інтересів в Афганістані. Проте, канадці високо цінують ту роль, яку виконують їх військовослужбовці в рамках союзних сил НАТО в Афганістані, слідуючи славним історичним традиціям канадських експедиційних корпусів.

Однак, на даний момент вже затверджений план

виведення канадських збройних сил з регіону до кінця 2011 р. і зміни виконуваних ними функцій – замість ведення активних бойових дій канадський контингент буде займатися тренуванням афганських сил безпеки. Контингент буде скорочений до 850 осіб і замість вибухонебезпечного Кандагара він розміщатиметься в столиці Афганістану – Кабулі.

РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА (RZECZPOSPOLITA POLSKA)

Офіційна мова: польська
Столиця: Варшава
Форма правління: парламентська республіка
Президент: Броніслав Коморовський
Прем'єр-міністр: Дональд Туск
Територія: 312 679 км²
Населення: 38 192 000 (123 осіб/км²)
ВВП: 450,578 млрд. \$
Валюта: польський злотий
НАТО: член з 1999 р.

Положення на міжнародній арені

Польща – регіональний лідер ЄС. У зовнішній політиці орієнтується на США, багато в чому завдяки яким країна вступила в НАТО. Бере участь у всіх місіях Альянсу, є вірним союзником Вашингтону та провідником його інтересів у Східній Європі.

Має тісні економічні зв'язки з Німеччиною, яка є найбільшим торговим партнером Польщі. У європейських справах разом з прибалтійськими країнами, і перш за все, з Литвою, намагається скласти конкуренцію традиційно консервативним державам Західної Європи. У військовому співробітництві це виражається в створенні спільного литовсько-польського батальйону для участі в миротворчих операціях, та інших подібних ініціативах.

Польща також виступає адвокатом України в її прагненні до демократичних перетворень, членства в європейських та євроатлантичних інституціях. Традиційно, негативно ставиться до проектів співпраці з Росією.

Афганістан - місія ISAF

Кількість військовослужбовців – 2519 осіб. Закріплена зона реконструкції – Газні (під американським командуванням). За програмою розвитку нової афганської армії поставляє уніформу. За час перебування польського контингенту в Афганістані загинули 15 польських солдатів і офіцерів, понад сто отримали поранення.

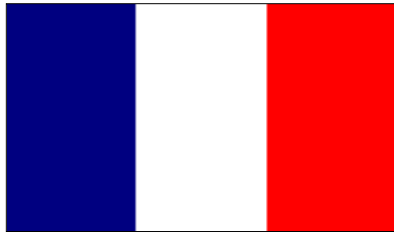

Позиція з питання

Незважаючи на те, що Польща не має прямих інтересів в цьому регіоні, польський уряд, за закликом керівництва США, відправив до Афганістану в 2010 р. ще 600

військовослужбовців. У перспективі можлива відправка ще до 1000 солдатів. У той же самий час Польща планує закінчити військову місію в 2012 р., і аж до призначеної дати закінчення місії НАТО в 2014 р. займатися лише підготовкою афганських військовослужбовців.

ФРАНЦУЗЬКА РЕСПУБЛІКА (RÉPUBLIQUE FRANÇAISE)

Офіційна мова: французька
Столиця: Париж
Форма правління: президентсько-парламентська республіка
Президент: Ніколя Саркозі
Прем'єр-міністр: Франсуа Фійон
Територія: 674 843 км²
Населення: 65 447 374 (115 осіб/км²)
ВВП: 2,063 трлн. \$
Валюта: євро
НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Франція – провідна європейська держава, яка має далекосяжні геополітичні амбіції. Традиційно позиціонує себе як лідера Європи в питаннях європейської безпеки. Має стратегічну ядерну зброю (четвертий арсенал в світі), яку вважає основою своєї незалежності в найширшому

сенсі. Франція – колишня колоніальна імперія, тому традиційно робить акцент у зовнішній політиці на африканські країни-франкофони.

У європейській політиці становить тандем «європейського локомотива» разом з Німеччиною. Протидія впливу Великобританії і США на континенті. Останнім часом, разом з Італією і Німеччиною негласно лобіює інтереси Росії в Європі.

У 2009 р. Франція повернулася у військову структуру НАТО, з якої вийшла в 1966 р. в результаті демаршу президента де Голля. Прагне грати важливу роль в Альянсі, активно бере участь у всіх операціях НАТО. У вересні 2009 р. французький генерал Стефан Абріаль зайняв пост глави Об'єднаного союзного командування НАТО, таким чином ставши другою за важливістю людиною в Альянсі. Франція також паралельно лобіює створення європейської оборонної системи, яка має доповнити НАТО.

Афганістан - місія ISAF

Кількість військовослужбовців – 3,850 осіб. Не має окремої закріпленої зони. В операції беруть участь ВПС Франції, які базуються на орендованій авіабазі в Таджикистані. Бере участь в програмі НАТО з тренування афганської поліції і армії.

Позиція з питання

Франція декларативно підтримує США в новій афганській стратегії, називає її «мужньою, рішучою і здоровою». Париж не бачить своїх державних інтересів в цьому регіоні. Тому категорично відмовляється збільшувати свій контингент на 1,5 тис. осіб., як цього вимагає

адміністрація США. Близько 80 % французів висловлюються проти відправки додаткового французького контингенту в Афганістан. Інститут громадської думки зазначає, що президент республіки не зможе розраховувати навіть на прихильників своєї партії для того, щоб виправдати збільшення французького контингенту. У жовтні 2010 р. Франція заявила, що вже в 2011 р. почне передавати контрольовані своїм контингентом провінції афганської армії, що викликало невдоволення союзників – це може спровокувати Талібан активізуватися саме в цих районах.

КОРОЛІВСТВО НІДЕРЛАНДІВ (KONINKRIJK DER NEDERLANDEN)

Офіційна мова: нідерландська
 Столиця: Амстердам
 Форма правління: конституційна монархія
 Голова держави: королева Беатрікс
 Прем'єр-міністр: Марк Рютте
 Територія: 41 526 км²
 Населення: 16 357 791 (394 осіб/км²)
 ВВП: 862 млрд. \$
 Валюта: євро
 НАТО: країна-засновник з 1949 р.

Положення на міжнародній арені

Зовнішня політика Нідерландів традиційно відображає їх інтереси як торгової нації. Саме тому міжнародна політика Нідерландів спрямована на забезпечення державних інтересів і керується

прагненням до миру, свободи, загального добробуту і міжнародного правопорядку. Невід'ємну частину цієї політики становить співпраця з країнами, що розвиваються.

Нідерланди традиційно підтримують США, в той же самий час координуючи свою політику з Францією та Німеччиною. Амстердам одним з перших погодився допомогти США в антитерористичній операції в Афганістані, а також в іракській кампанії.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває 242 голландських військовослужбовці, які розташовуються на півдні країни. На початку 2010 р. було прийнято політичне рішення про виведення голландських військ з Афганістану до кінця року. НАТО хотіло, щоб Нідерланди продовжили свою місію, проте це прохання викликало політичний скандал, що призвів до відставки коаліційного уряду в лютому 2010 р. Хоча виведення голландського контингенту не вплине серйозним чином на місію НАТО, цей крок досить символічний – він демонструє, що населення країн-членів НАТО втомилося від загибелі своїх солдатів в далекій азіатській країні. Голландці є винахідниками своєрідного потрійного підходу – оборона, дипломатія і розвиток, який став зразком для інших контингентів в Афганістані.

Позиція з питання

Ваша країна вже прийняла рішення про виведення своїх військ, тому в дискусії про необхідність

продовження або непродовження місії ISAF ви повинні дотримуватися позиції виведення і вказувати на необхідність якомога швидшої

передачі повноважень афганським силам безпеки. У провінції Урузган Нідерланди досягли відчутних успіхів, тому просувайте свій потрійний підхід – лише сукупність військових і відновлювальних заходів дозволить досягти стабільності в Афганістані.

КОРОЛІВСТВО ІСПАНІЯ (REINO DE ESPAÑA)

Офіційна мова: іспанська
Столиця: Мадрид
Форма правління: конституційна монархія
Голова держави: король Хуан Карлос I
Прем'єр-міністр: Хосе Луїс Родрігес Сапатеро
Територія: 504 782 км²
Населення: 46 661 950 (79.8 осіб/км²)
ВВП: 1 310,2 млрд. \$
Валюта: євро
НАТО: член з 1982 р.

Положення на міжнародній арені

Іспанія - колись одна з найбільших колоніальних імперій на Землі, в даний час має значно менший вплив на міжнародну політику. Протягом XX століття держава пережила великі потрясіння, включаючи громадянську війну та тривалий період диктаторського правління.

Лише відносно нещодавно вона змогла повернутися в європейське демократичне співтовариство. Проте, сьогодні зовнішня політика Іспанії тісно інкорпорована в ЄС та НАТО. Завдяки своєму вигідному географічному розташуванню ця країна має можливість впливати на регіон Середземномор'я, перш за все – на Північну Африку, претендуючи на регіональне лідерство. Хороші відносини підтримуються з країнами Східної Європи.

Афганістан - місія ISAF

Станом на листопад 2010 р. в Афганістані перебуває 1576 іспанських військовослужбовців. Протягом 2005-2009 рр. Іспанія намагалася грати другорядну роль в афганській місії, не беручи на себе командування провінціями, концентруючись на реконструкції і розвитку і не приймаючи участі в бойових діях. В боях на території Афганістану загинуло 30 іспанських військовослужбовців. Однак це не всі втрати іспанської армії, пов'язані з участю в Афганській місії – ще 62 іспанських військовослужбовці загинули на території Туреччини в результаті аварії українського літака Як-42, повертаючись з Кабула додому. Також варто відзначити, що і в самому Афганістані іспанців переслідував злий рок – з 30 загиблих 17 померли в один день в результаті аварії вертольота.

Позиція з питання

Місія Іспанії в Афганістані зазнає різкої критики з боку населення, враховуючи негативний досвід терактів 2004 року в Мадриді та загибелі іспанських солдатів в авіакатастрофі в Туреччині. У той же час розташування іспанського контингенту у відносно спокійному регіоні Афганістану дає іспанським

політикам можливість для дипломатичного маневрування та забезпечення продовження участі іспанських військовослужбовців у відновленні країни. На початку 2010 р. міністр оборони Іспанії Карме Чакон заявила, що поспішне виведення військ з Центральної Азії матиме катастрофічні наслідки для безпеки в регіоні, і посприяє активізації розвитку радикальних ісламістських рухів.

Іспанія готова виконувати свої союзницькі зобов'язання до кінця - тобто до остаточної перемоги над талібами. Однак основним завданням іспанське командування бачить участь в наданні допомоги розвитку Афганістану, а не бойові дії проти ісламістів. Ваша позиція повинна базуватися в першу чергу на цій основі. Під час обговорення рекомендується робити упор на невійськові форми надання допомоги Афганістану, і координувати свої зусилля з країнами-сусідами по Середземноморського регіону.

РЕКОМЕНДАЦІЇ МОДЕРАТОРУ ЩОДО ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ГРИ ТА НАЛАГОДЖЕННЯ ПОДАЛЬШОЇ СПІВПРАЦІ З УЧАСНИКАМИ

Ефективність результатів будь-якого процесу, в т.ч. освітнього, визначається рівнем зворотного зв'язку, обміном інформацією між взаємодіючими учасниками. Отримати зворотній зв'язок можна провівши анкетування (використовуючи так званий листок зворотного зв'язку), або шляхом бесіди з учасниками симуляції після її завершення.

Ставлячи всім присутнім питання, спробуйте визначити:

- чи була симуляція інформаційно насичена;
- наскільки дохідливо та наочно були представлені особливості прийняття рішень в рамках структур НАТО;
- чи був обсяг представленої інформації достатнім для учасників для розуміння обговорюваного питання;
- чи була створена та підтримана робоча атмосфера в процесі рольової гри;
- наскільки учасники оцінюють практичну корисність рольової гри;
- наскільки вони емоційно задоволені участю в заході тощо.

Важливим елементом в підведенні підсумків буде проаналізувати перспективи запропонованого методу рольових ігор/симуляцій/моделювання в якості інструментарію, який учасники зможуть використовувати в своїх академічних групах, організаціях, громадах. Намагайтесь зацікавити їх повторити гру, в якій вони щойно взяли участь, після повернення додому. Дайте свої контакти, щоб вони могли звертатися за методичною допомогою, консультаціями.